EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

حقيقة التوحيد ودحض الشبهات

Bayān ḥaqīqat at-tawḥīd alladhī jā'at bihi ar-rusul
wa-daḥḍ ash-shubuhāt allatī uthīrat ḥawlahu

TAWḤĪDUL TRIMIȘILOR ȘI LĂMURIREA ÎNDOIELILOR

Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Ṣāliḥ ibn Fawzān ibn ʿAbdullāh al-Fawzān

Lămurirea adevărului despre tawḥīdul cu care au venit trimișii și respingerea îndoielilor stârnite în jurul lui

بيان حقيقة التوحيد الذي جاءت به الرسل ودحض الشبهات التي اثيرت حوله

Bayān ḥaqīqat at-tawḥīd alladhī jā'at bihi ar-rusul wa-daḥḍ ash-shubuhāt allatī uthīrat ḥawlahu

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: بيان حقيقة التوحيد الذي جاءت به الرسل ودحض الشبهات التي أثيرت حوله
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Universitatea Islamică Imamul Muḥammad ibn Saʿūd, Direcția culturii și publicării; seria aṭ-Ṭarīq al-mustaqīm, nr.1. Muḥarram 1408 H / septembrie 1987.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Cuvânt înainte 1
Lămurirea adevărului despre tawḥīdul cu care au venit trimișii și respingerea îndoielilor stârnite în jurul lui 4
Categoriile tawḥīdului 12
Shirkul în tawḥīdul adorării 23
Prima îndoială: urmarea părinților și strămoșilor 25
A doua îndoială: invocarea destinului 29
A treia îndoială: simpla rostire a mărturisirii 35
A patra îndoială: negarea apariției shirkului în această comunitate 37
A cincea îndoială: hadithul despre deznădejdea lui Șayṭān 38
A șasea îndoială: mijlocirea 40
A șaptea îndoială: rangul oamenilor drepți 43
A opta îndoială: înțelesul mijlocului de apropiere 48
A noua îndoială: hadithul omului orb 52
A zecea îndoială: povestirile și visele 54
A unsprezecea îndoială: împlinirea unor cereri la morminte ... 56
A douăsprezecea îndoială: confundarea shirkului cu preocuparea pentru lume 57
Încheiere 59
Glosar 65
Bibliografie 67
Indice 68

Cuvânt înainte

تقديم

بسم الله الرحمن الرحيم

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

De Excelența Sa dr. ʿAbdullāh ibn ʿAbd al-Muḥsin at-Turkī, rectorul Universității Islamice Imamul Muḥammad ibn Saʿūd

Toți înțeleg primejdia doctrinelor distructive răspândite în unele ținuturi ale musulmanilor și pătrunse în sufletele unora dintre ei, fie din neștiință și imitare, fie din fanatism de tip jāhiliyyah. Deși o asemenea grupare este, laudă lui Allah, redusă ca mijloace și număr, a o lăsa să își răspândească doctrinele și căile deviate are o mare primejdie și înrâurire asupra mersului Islamului și a vieții musulmanilor.

Împotrivirea față de aceste grupări, dezvăluirea rătăcirilor lor și arătarea stricăciunii credințelor lor, care se împotrivesc călăuzirii lui Allah și a Trimisului Său, este o îndatorire a întregii comunități islamice.

Explicarea doctrinei Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah, lămurirea poziției ei în toate problemele islamice și prezentarea credinței lor, potrivite cu adevărul și călăuzirea, sunt cel mai însemnat mijloc de a da la iveală falsitatea credințelor corupte și a sectelor rătăcite. Iblīs le-a orbit pe acestea, le-a împodobit în ochi faptele rele și le-a rătăcit, astfel încât s-au abătut de la adevăr și de la ceea ce este drept.

De când au apărut sectele rătăcite, prin evrei, fățarnici și cei care au intrat în Islam pentru a-l desfigura și a-l dărâma dinăuntru, Allah a rânduit oameni care să le răspundă, să le arate falsitatea și faptul că se împotrivesc adevăratei naturi a Islamului, în credință și în Lege.

Astăzi, universitățile islamice, în frunte cu Universitatea Islamică Imamul Muḥammad ibn Saʿūd, au numeroase cadre de specialitate capabile să lămurească doctrina înaintașilor evlavioși, Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah, să o înfățișeze musulmanului și altora și să o traducă în diferite limbi. Astfel, ea va fi la îndemâna musulmanilor din întreaga lume, pentru ca ei să o cunoască și să rămână statornici pe ea, în fața ideilor și doctrinelor deviate.

Ceea ce a scris șeicul Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān despre adevărata natură a tawḥīdului cu care au venit trimișii și despre respingerea îndoielilor stârnite în jurul lui nu este decât începutul unor eforturi pe care sperăm ca universitatea să le continue cu izbândă. Ele urmăresc explicarea doctrinei Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah în privințele credinței și ale Legii, temelia Islamului, prin cercetări concise și accesibile pe care universitatea a hotărât să le publice sub titlul *„Calea cea Dreaptă”*.

În această lucrare valoroasă, autorul — Allah să îi dăruiască izbândă — a atins importanța credinței și faptul că ea este temelia trainică a comunității. A explicat în detaliu felurile tawḥīdului și atitudinea necredincioșilor față de fiecare. A arătat cum au căzut comunitățile în shirk în privința unicității adorării, a lămurit pe larg îndoielile în care au fost prinse și a arătat ce aveau în comun comunitățile vechi și cele noi, în pofida deosebirilor dintre ele. Le-a răspuns pe larg, făcând înconjurul fiecărei îndoieli ivite printre ele și aducând dovezi din revelație și din rațiune pentru stricăciunea credinței și falsitatea argumentelor lor.

De asemenea, a lămurit mijlocirea, condițiile ei și ceea ce este primit sau respins din ea. A explicat căutarea binecuvântării prin cei evlavioși și oamenii drepți și a tratat pe larg tawassul, arătând ce este rânduit și ce este oprit. Și-a încheiat cercetarea răspunzând celor care se sprijină pe povestiri și vise și, din această pricină, îi urmează pe unii oameni rătăciți în mersul la mausolee și alte practici asemănătoare.

فجزاه الله خير الجزاء ونفع الله بهذا الجهد وحقق به ما نصبو إليه جميعا والله الهادي سواء السبيل وهو ولينا فنعم المولى ونعم النصير

Allah să îl răsplătească cu cea mai bună răsplată, să facă folositor acest efort și să împlinească prin el ceea ce năzuim cu toții. Allah este Cel care călăuzește pe calea cea dreaptă. El este Ocrotitorul nostru: ce minunat Ocrotitor și ce minunat Sprijinitor!

Dr. ʿAbdullāh ibn ʿAbd al-Muḥsin at-Turkī
Rectorul Universității Islamice Imamul Muḥammad ibn Saʿūd

Lămurirea adevărului despre tawḥīdul cu care au venit trimișii și respingerea îndoielilor stârnite în jurul lui

بيان حقيقة التوحيد الذي جاءت به الرسل ودحض الشبهات التي أثيرت حوله

الحمد لله رب العالمين وصلى الله وسلم على نبينا محمد خاتم الرسل ومن تمسك بسنته وسار على نهجه إلى يوم الدين

Lauda Îi aparține lui Allah, Stăpânul lumilor. Binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra Profetului nostru Muḥammad, pecetea trimișilor, și asupra celor care se țin de Sunnah sa și urmează calea sa până în Ziua Răsplății.

În cele ce urmează:

Credința este temelia pe care se înalță comunitățile. Îndreptarea și înaintarea fiecărei comunități sunt legate de credința și gândirea ei sănătoasă. De aceea, mesajele profeților, binecuvântarea și pacea fie asupra lor, au chemat la îndreptarea credinței. Primul lucru la care fiecare trimis își chema poporul era:

﴿ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ﴾

„Adorați-L pe Allah! Nu aveți altă divinitate în afara Lui.”[1]
Coran 7:59

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

„Am trimis în fiecare comunitate un trimis: «Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!»”[2]
Coran 16:36

Allah, Slăvit fie El, a creat făpturile ca să Îl adore numai pe El, fără niciun asociat, așa cum spune Preaînaltul:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

„Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore.”[3]
Coran 51:56

1 Versetul 59 din sura al-Aʿrāf.
2 Versetul 36 din sura an-Naḥl.
3 Versetul 56 din sura adh-Dhāriyāt.

Adorarea este dreptul lui Allah asupra robilor Săi. Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, i-a spus lui Muʿādh ibn Jabal, Allah să fie mulțumit de el:

أتدري ما حق الله على العباد وما حق العباد على الله؟

قال حق الله على العباد أن يعبدوه ولا يشركوا به شيئا

وحق العباد على الله أن لا يعذب من لا يشرك به شيئا

„Știi care este dreptul lui Allah asupra robilor și care este dreptul robilor asupra lui Allah?" A spus: „Dreptul lui Allah asupra robilor este să Îl adore și să nu Îi asocieze nimic, iar dreptul robilor asupra lui Allah este să nu îl pedepsească pe cel care nu Îi asociază nimic."[4]

Acest drept este, fără excepție, primul dintre drepturi: nimic nu îl precedă și dreptul nimănui nu îi este pus înainte. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا﴾

„Stăpânul tău a hotărât să nu Îl adorați decât pe El și să vă purtați cu bunătate față de părinți."[5]

Coran 17:23

4 Hadith relatat de al-Bukhārī, Cartea Tawḥīdului (13/300), și de Muslim, Cartea credinței, nr. 30.

5 Versetul 23 din sura al-Isrā'.

Și Preaînaltul spune:

﴿قُلْ تَعَالَوْاْ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُواْ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا﴾

„Spune: «Veniți să vă recit ceea ce Stăpânul vostru v-a interzis: să nu Îi asociați nimic și să vă purtați cu bunătate față de părinți.»”[6]

Coran 6:151

Fiindcă acest drept le precedă pe toate celelalte, are întâietate asupra lor și este temelia pe care se clădesc celelalte rânduieli ale religiei, vedem că Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a rămas în Mecca treisprezece ani chemându-i pe oameni să îl împlinească și să nu Îi asocieze nimic lui Allah. Cele mai multe versete ale Nobilului Coran îl statornicesc și înlătură îndoielile privitoare la el. Oricine împlinește o rugăciune, obligatorie ori voluntară, se leagă înaintea lui Allah să îl împlinească, spunând:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

„Numai pe Tine Te adorăm și numai de la Tine cerem ajutor.”[7]

Coran 1:5

6 Versetul 151 din sura al-Anʿām.

7 Versetul 5 din sura al-Fātiḥah.

Acest drept măreț se numește tawḥīd al-ʿibādah, unicitatea adorării, sau tawḥīd al-ulūhiyyah, ori tawḥīd aṭ-ṭalab wa-l-qaṣd, unicitatea cererii și a țelului. Sunt nume pentru unul și același lucru. Acest tawḥīd este întipărit în firea înnăscută:

فكل مولود يولد على الفطرة

„Fiecare nou-născut se naște în starea de fiṭrah."[8]

Abaterea de la el apare din pricina educației stricate:

فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه

„Părinții lui îl fac însă evreu, creștin ori magian."[8]

Acest tawḥīd este, așadar, starea originară în lume, iar shirkul este un lucru apărut ulterior, străin de ea. Allah Preaînaltul spune:

﴿كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ﴾

„Oamenii erau o singură comunitate. Allah i-a trimis apoi pe profeți ca vestitori de bine și avertizatori și a pogorât împreună cu ei Cartea, cu adevărul, pentru a judeca între oameni în cele în care se deosebeau."[9]

Coran 2:213

8 Fragment dintr-un hadith relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său, nr. 2047.

9 Versetul 213 din sura al-Baqarah.

Și Preaînaltul spune:

﴿وَمَا كَانَ ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَٱخْتَلَفُواْ﴾

„Oamenii nu erau decât o singură comunitate, apoi s-au deosebit."[10]
Coran 10:19

Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său, a spus:

كان بين آدم ونوح عليهما الصلاة والسلام عشرة قرون كلهم على الإسلام

„Între Ādam și Nūḥ, binecuvântarea și pacea fie asupra amândurora, au fost zece generații, toate în Islam."[11]

Învățatul Ibn al-Qayyim a spus: *„Aceasta este părerea corectă despre verset"* și a menționat ceea ce o sprijină din Coran.[12]
Și al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr a socotit această părere corectă în tafsīrul său. Shirkul a apărut pentru prima dată în poporul lui Nūḥ, când oamenii au întrecut măsura în privința celor drepți și s-au trufit față de chemarea profetului lor:

﴿وَقَالُواْ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا﴾

„Au spus: «Nu vă părăsiți divinitățile și nu îi părăsiți pe Wadd, Suwāʿ, Yaghūth, Yaʿūq și Nasr!»"[13]
Coran 71:23

10 Versetul 19 din sura Yūnus.
11 Vezi Tafsīr Ibn Kathīr (1/250).
12 Vezi Ighāthat al-lahfān (2/201).
13 Versetul 23 din sura Nūḥ.

Al-Bukhārī, Allah să aibă milă de el, a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său[14] de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el și de tatăl său:

هذه أسماء رجال صالحين من قوم نوح فلما هلكوا أوحى الشيطان إلى قومهم أن انصبوا إلى مجالسهم التي كانوا يجلسون فيها أنصابا وسموها بأسمائهم ففعلوا فلم تعبد حتى إذا هلك أولئك ونسي العلم عبدت

„Acestea sunt numele unor oameni drepți din poporul lui Nūḥ. După moartea lor, Șayṭān le-a insuflat oamenilor din poporul lor să ridice monumente în locurile unde aceia obișnuiau să stea și să le dea numele lor. Așa au făcut, însă monumentele nu au fost adorate. După ce au murit și acești oameni, iar știința a fost uitată, au ajuns să fie adorate."

Imamul Ibn al-Qayyim[15], Allah să aibă milă de el, a spus:

„Mai mulți dintre înaintași au spus: «După ce aceștia au murit, oamenii au rămas stăruitor la mormintele lor, apoi le-au făcut statui. Timpul a trecut și au ajuns să îi adore.»"

Apoi el, Allah să aibă milă de el, a spus[16]:

„Șayṭān s-a jucat cu politeiștii în adorarea idolilor, abordând fiecare grup potrivit măsurii minții lui. Pe unii i-a chemat la adorarea lor prin preamărirea morților, după ale căror chipuri au făcut acei idoli, precum poporul lui Nūḥ. Acesta este temeiul cel mai răspândit printre oamenii de rând ai politeiștilor. Cât despre cei de seamă dintre ei, aceștia au făcut idoli după chipurile astrelor despre care pretindeau că influențează lumea. Le-au ridicat temple și au rânduit slujitori, paznici și jertfe. Această practică nu a încetat să

14 Vezi Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (6/133).

15 Vezi Ighāthat al-lahfān (2/202).

16 Ighāthat al-lahfān (2/218, 219, 229, 230, 231, 233).

existe în lume, în vechime și în timpurile mai noi. Originea acestei doctrine este la politeiștii sabeeni, poporul lui Ibrāhīm, pacea fie asupra sa. El a stat de vorbă cu ei, arătând falsitatea shirkului, și le-a zdrobit argumentele prin știința sa, iar divinitățile lor prin mâna sa; ei au cerut atunci să fie ars. Un alt grup și-a făcut un idol pentru Lună, pretinzând că aceasta merită adorarea și că ei îi revine cârmuirea acestei lumi de jos. Un alt grup, magienii, adoră focul: îi construiesc multe temple și îi rânduiesc bunuri de întreținere, slujitori și paznici, fără să îl lase să se stingă nici măcar o clipă. Un alt grup adoră apa, pretinzând că apa este originea tuturor lucrurilor și că prin ea au loc orice naștere, creștere, apariție, curățire și clădire. Un alt grup adoră animalele: unii au adorat caii, alții vacile, alții oamenii vii și pe cei morți; unii îi adoră pe djinni, unii copacii, iar alții îngerii."

Allah să aibă milă de Ibn al-Qayyim.

Din relatarea transmisă de al-Bukhārī de la Ibn ʿAbbās, citată mai sus pentru a arăta cauza apariției shirkului în poporul lui Nūḥ, înțelegem următoarele:

În primul rând, pericolul agățării imaginilor pe pereți și al înălțării statuilor în locurile de adunare și în piețe: aceasta îi poate duce pe oameni la shirk, atunci când preamărirea acelor imagini și statui ajunge la adorarea lor și la credința că ele aduc binele și îndepărtează răul, așa cum s-a întâmplat cu poporul lui Nūḥ.

În al doilea rând, cât de mult dorește Șayṭān să îi rătăcească pe fiii lui Ādam și cât de viclean este cu ei. Îi poate aborda exploatându-le sentimentele și pretinzând că îi îndeamnă la bine. Când a văzut atașamentul poporului lui Nūḥ față de oamenii drepți și iubirea lor pentru aceștia, i-a chemat să exagereze în această iubire, poruncindu-le să le așeze chipurile în locurile de adunare. Scopul lui era să îi abată de pe calea cea dreaptă.

În al treilea rând, Șayṭān nu urmărește doar să amăgească generațiile prezente, ci privește și spre generațiile viitoare. Când nu a putut să aducă la shirk generația de atunci a poporului lui Nūḥ, și-a pus speranța în generația următoare și i-a întins capcana.

În al patrulea rând, nu este îngăduită îngăduința față de căile care duc la rău; ele trebuie întrerupte, iar poarta lor trebuie închisă.

În al cincilea rând, meritul învățaților care își pun știința în practică: prezența lor printre oameni este un bine, iar lipsa lor este un rău. Șayṭān nu a putut să rătăcească acel popor până când aceștia nu au dispărut.

Categoriile tawḥīdului

Tawḥīdul este de două feluri. Primul este tawḥīdul în cunoaștere și afirmare: tawḥīdul stăpânirii, care constă în recunoașterea Creatorului și a faptului că numai El creează, cârmuiește, dă viață și moarte, aduce binele și îndepărtează răul. Aproape nimeni dintre făpturi nu contestă acest fel de tawḥīd. Chiar și politeiștii îl recunoșteau, în pofida shirkului lor, și nu îl negau, după cum Allah Preaînaltul a spus despre ei:

﴿قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

Spune: „Cine vă dă hrană din cer și de pe pământ? Cine stăpânește auzul și văzul? Cine îl scoate pe cel viu din cel mort și îl scoate pe cel mort din cel viu? Cine cârmuiește toate lucrurile?" Vor spune: „Allah!" Spune atunci: „Oare nu vă temeți?"[17]

Coran 10:31

17 Versetul 31 din sura Yūnus.

Există multe alte versete asemenea acestuia. Ele arată limpede că politeiștii recunoșteau acest fel de tawḥīd. Negau însă al doilea fel: tawḥīdul adorării, care constă în a-L căuta și a-L avea ca țel numai pe Allah, Slăvit și Preaînalt, în orice fel de adorare săvârșit de rob. Acesta este sensul mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh”*: ea afirmă toate felurile de adorare numai pentru Allah și le neagă pentru oricine altcineva. De aceea, când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, le-a cerut politeiștilor să o rostească, au refuzat și au spus:

﴿أَجَعَلَ ٱلْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عُجَابٌ﴾

„A făcut el din divinități un singur Dumnezeu? Acesta este un lucru de mirare!”[18]

Coran 38:5

18 Versetul 5 din sura Ṣād.

Ei știau că acela care rostește această mărturisire recunoaște falsitatea adorării oricui în afară de Allah și afirmă adorarea numai pentru El. Căci *„ilāh”* înseamnă cel adorat, iar adorarea este un nume care cuprinde tot ceea ce Allah iubește și încuviințează dintre faptele și vorbele văzute și ascunse. Cine rostește această mărturisire, dar Îl cheamă în același timp pe altcineva în afară de Allah, se contrazice pe sine. Legătura dintre tawḥīdul stăpânirii și tawḥīdul adorării este una de implicație: recunoașterea tawḥīdului stăpânirii impune recunoașterea tawḥīdului adorării și împlinirea lui atât în văzul lumii, cât și în ascuns. De aceea, toți trimișii, binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra lor, le cereau popoarelor lor aceasta și le aduceau drept argument ceea ce recunoșteau deja din tawḥīdul stăpânirii. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ
فَٱعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ﴾

Acesta este Allah, Domnul vostru! Nu există alt dumnezeu în afară de El, Creatorul tuturor lucrurilor. Adorați-L, așadar! El este Veghetor peste toate lucrurile.[19]

Coran 6:102

19 Versetul 102 din sura al-Anʿām.

ج
﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ
قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ
هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ
مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ﴾

Dacă îi întrebi cine a creat cerurile și pământul, vor spune: „Allah!” Spune: „Spuneți-mi despre cele pe care le chemați în afară de Allah: dacă Allah voiește să mă atingă un rău, pot ele să îndepărteze răul Lui? Sau, dacă voiește o îndurare pentru mine, pot ele să oprească îndurarea Lui?”[20]

Coran 39:38

Recunoașterea tawḥīdului stăpânirii este înrădăcinată în firea înnăscută; aproape niciun politeist nu o contestă. Nu se cunoaște vreo comunitate din lume care să fi negat acest fel de tawḥīd, în afară de dahrițiți, cei care Îl neagă pe Creator și pretind că lumea merge de la sine, fără cineva care să o cârmuiască. Allah a spus despre ei:

﴿وَقَالُوا۟ مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ
إِلَّا ٱلدَّهْرُ﴾

Ei spun: „Nu există decât viața noastră lumească: murim și trăim și numai timpul ne face să pierim.”[21]

Coran 45:24

20 Versetul 38 din sura az-Zumar.

21 Versetul 24 din sura al-Jāthiyah.

Allah le-a răspuns prin cuvintele Sale:

﴿وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾

Ei nu au însă nicio știință despre aceasta; nu fac decât să presupună.
Coran 45:24

Ei nu și-au întemeiat negarea pe vreo dovadă, ci pe o simplă presupunere, iar presupunerea nu ține locul adevărului. Nu au putut răspunde nici cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿أَمْ خُلِقُوا۟ مِنْ غَيْرِ شَىْءٍ أَمْ هُمُ ٱلْخَٰلِقُونَ أَمْ خَلَقُوا۟
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ﴾

Oare au fost creați fără un creator sau ei sunt creatorii? Oare ei au creat cerurile și pământul? Nu! Ei nu au convingere.[22]
Coran 52:35–36

Nici cuvintelor Sale:

﴿هَٰذَا خَلْقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِى مَاذَا خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ﴾

Aceasta este creația lui Allah. Arătați-mi ce au creat cei de dincolo de El![23]
Coran 31:11

22 Versetele 35–36 din sura aṭ-Ṭūr.

23 Versetul 11 din sura Luqmān.

﴿قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ﴾

Spune: „V-ați gândit la cele pe care le chemați în afară de Allah? Arătați-mi ce au creat ele pe pământ sau dacă au vreo parte la ceruri!”[24]

Coran 46:4

Printre cei care se prefăceau că neagă acest fel de tawḥīd a fost Faraon. În sinea sa îl recunoștea, după cum Allah Preaînaltul a spus despre el:

﴿لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ هَـٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾

„Tu știi că nu le-a trimis pe acestea decât Domnul cerurilor și al pământului.”[25]

Coran 17:102

Despre el și poporul său a spus:

﴿وَجَحَدُوا۟ بِهَا وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا﴾

Le-au negat din nedreptate și trufie, deși sufletele lor erau convinse de ele.[26]

Coran 27:14

24 Versetul 4 din sura al-Aḥqāf.

25 Versetul 102 din sura al-Isrā’.

26 Versetul 14 din sura an-Naml.

Despre popoarele de demult, Cel Preaînalt a spus:

﴿وَعَادًا وَثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَٰكِنِهِمْ ۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُواْ مُسْتَبْصِرِينَ﴾

Și pe ʿĀd și pe Thamūd! V-a devenit limpede din locuințele lor. Șayṭān le-a împodobit faptele și i-a abătut de la cale, cu toate că aveau puterea de a vedea limpede.[27]

Coran 29:38

Așa cum nicio comunitate cunoscută dintre fiii lui Ādam nu a ajuns să nege acest fel de tawḥīd, tot astfel, în general, nu s-a ivit în privința lui shirkul. Toți recunosc că numai Allah creează și cârmuiește. Nu s-a dovedit că vreo comunitate a lumii ar fi afirmat doi creatori egali în însușiri și fapte. Dualiștii dintre magieni, care atribuie lumii doi creatori — unul al binelui, lumina, și unul al răului, întunericul — nu pun întunericul pe aceeași treaptă cu lumina. La ei, lumina este originea, iar întunericul a apărut ulterior; ei sunt de acord că lumina este mai bună decât întunericul. La fel, creștinii care susțin trinitatea nu au afirmat că lumea are trei domni separați unul de altul. Dimpotrivă, sunt de acord că lumea are un singur Creator și spun că Tatăl este Dumnezeul cel Mare.

Așadar, afirmarea tawḥīdului stăpânirii este un lucru asupra căruia oamenii sunt de acord, iar shirkul în această privință este puțin răspândit. Totuși, simpla lui recunoaștere nu este îndeajuns pentru ca robul să fie musulman. Trebuie să împlinească și ceea ce decurge din el: tawḥīdul adorării. Popoarele necredincioase recunoșteau tawḥīdul stăpânirii, mai ales politeiștii arabi în mijlocul cărora a fost trimis ultimul dintre trimiși, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa. Aceasta nu i-a făcut musulmani, fiindcă nu au împlinit tawḥīdul adorării. Cine cercetează versetele

27 Versetul 38 din sura al-ʿAnkabūt.

Nobilului Coran constată că ele cer tawḥīdul adorării și aduc drept dovadă tawḥīdul stăpânirii: le cer politeiștilor ceea ce au negat, aducând drept argument ceea ce au afirmat. Ele poruncesc tawḥīdul adorării și ne spun că ei recunoșteau tawḥīdul stăpânirii. Tawḥīdul adorării este amintit sub forma unei cerințe, iar cel al stăpânirii sub forma unei înștiințări.
Prima poruncă întâlnită în Muṣḥaf este cuvântul Celui Preaînalt:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا
وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ
ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

O, oameni! Adorați-L pe Domnul vostru, Cel care v-a creat pe voi și pe cei de dinaintea voastră, ca să aveți teamă de El! El v-a făcut pământul așternut și cerul zidire și a coborât din cer apă, scoțând prin ea roade ca hrană pentru voi. Nu-I faceți, așadar, lui Allah semeni, de vreme ce voi știți![28]

Coran 2:21–22

În Nobilul Coran găsim adesea chemarea la tawḥīdul adorării, porunca de a-l împlini și răspunsul la îndoielile îndreptate împotriva lui. Fiecare sură, ba chiar fiecare verset al Coranului cheamă la acest tawḥīd. Coranul fie ne înștiințează despre Allah, despre Numele, Însușirile și faptele Sale — acesta fiind tawḥīdul stăpânirii —, fie ne cheamă să Îl adorăm numai pe El, fără a-I face vreun părtaș, și să părăsim tot ceea ce este adorat în afara Lui — acesta fiind tawḥīdul adorării. Fie ne vorbește despre cinstea pe care le-o acordă oamenilor tawḥīdului și ai ascultării Sale, în

28 Versetele 21–22 din sura al-Baqarah.

această lume și în Viața de Apoi — răsplata tawḥīdului —, fie ne vorbește despre oamenii shirkului și pedeapsa lor în această lume și în Viața de Apoi — răsplata celui care a ieșit de sub stăpânirea tawḥīdului. Fie cuprinde porunci și legiuire, iar acestea țin de drepturile tawḥīdului, căci legiuirea Îi aparține numai lui Allah.

Acest tawḥīd, cu toate categoriile și drepturile lui, este cuprins într-o singură mărturisire: *„Lā ilāha illā Allāh”*. Ea cuprinde o negare și o afirmare.
Ea neagă dreptul de a fi adorat al oricui în afară de Allah și îl afirmă numai pentru El. Cuprinde și loialitate și dezicere: loialitate față de Allah și dezicere de tot ceea ce este în afara Lui. Religia tawḥīdului se întemeiază pe aceste două principii. Allah Preaînaltul a spus despre prietenul Său apropiat, Ibrāhīm, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, că i-a spus poporului său:

﴿إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱلَّذِى فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ﴾

„Eu mă dezic de cele pe care le adorați, în afară de Cel care m-a creat: El mă va călăuzi.”[29]

Coran 43:26–27

Aceasta este calea fiecărui trimis pe care Allah îl trimite. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

Am trimis în fiecare comunitate un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!”[30]

Coran 16:36

29 Versetele 26–27 din sura az-Zukhruf.

30 Versetul 36 din sura an-Naḥl.

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا﴾

Cel care îl respinge pe ṭāghūt și crede în Allah s-a prins de cea mai trainică toartă, care nu se rupe.[31]

Coran 2:256

Cine spune *„Lā ilāha illā Allāh”* și-a declarat dezicerea de adorarea oricui în afară de Allah și și-a luat angajamentul de a-L adora pe Allah. Este un legământ pe care omul și-l asumă:

﴿فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

Cine își încalcă legământul îl încalcă numai în paguba sa, iar celui care împlinește ceea ce I-a făgăduit lui Allah, El îi va da o răsplată măreață.[32]

Coran 48:10

„Lā ilāha illā Allāh” este, așadar, o proclamare a tawḥīdului adorării. *„Ilāh”* înseamnă cel adorat, deci înțelesul mărturisirii este: *„Nu există nimeni demn de adorare în afară de Allah.”* Cine rostește această mărturisire cunoscându-i sensul, împlinind ceea ce cere — negarea shirkului și afirmarea unicității lui Allah —, crezând aceasta și punând-o în practică, este musulmanul cu adevărat. Cine o rostește și împlinește ceea ce cere în văzul lumii, fără a crede în inimă, este ipocrit. Iar cine o rostește cu limba, dar săvârșește ceea ce o contrazice, din shirkul care îi anulează sensul,

31 Versetul 256 din sura al-Baqarah.

32 Versetul 10 din sura al-Fatḥ.

este necredincios, chiar dacă o repetă de nenumărate ori. Așa este starea celor care adoră mormintele astăzi: rostesc această mărturisire fără să îi înțeleagă sensul și ea nu are niciun efect asupra îndreptării purtării și faptelor lor. Îl vezi spunând *„Lā ilāha illā Allāh”*, apoi strigând: *„Ajutor, o, ʿAbd al-Qādir! O, Badawī! O, cutare! O, cutare!”* Cer ajutor și izbăvire de la morți în nenorociri. Politeiștii de odinioară înțelegeau din această mărturisire ceea ce aceștia nu au înțeles. Ei și-au dat seama că, atunci când Trimisul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, le-a spus „قولوا لا إله إلا الله” (*„Spuneți: Lā ilāha illā Allāh”*), le cerea să părăsească adorarea idolilor și să Îl adore numai pe Allah. De aceea au spus:

﴿أَجَعَلَ ٱلْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا﴾

„A făcut el din divinități un singur Dumnezeu?”[33]
Coran 38:5

Poporul lui Hūd a spus:

﴿أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾

„Ai venit la noi ca să Îl adorăm numai pe Allah și să părăsim ceea ce adorau părinții noștri?”[34]
Coran 7:70

Poporul lui Ṣāliḥ i-a spus:

﴿أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾

„Ne oprești să adorăm ceea ce adorau părinții noștri?”[35]
Coran 11:62

33 Versetul 5 din sura Ṣād.
34 Versetul 70 din sura al-Aʿrāf.
35 Versetul 62 din sura Hūd.

Mai înainte, poporul lui Nūḥ i-a spus:

﴿وَقَالُواْ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا﴾

Ei au spus: „Nu vă părăsiți divinitățile! Nu îi părăsiți pe Wadd, Suwāʿ, Yaghūth, Yaʿūq și Nasr!”[36]

Coran 71:23

Așa au înțeles necredincioșii sensul mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh”*: părăsirea adorării idolilor și întoarcerea la adorarea numai a lui Allah. De aceea au refuzat să o rostească: ea nu poate fi unită cu adorarea lui al-Lāt, al-ʿUzzā și Manāt. Cei care adoră mormintele astăzi nu înțeleg această contradicție; ei o rostesc, dar continuă să îi adore pe morți.

Unii dintre ei explică *„ilāh”* prin *„cel care are puterea de a aduce la existență, de a crea și de a înfăptui existența”*.[37]

Astfel, pentru ei, *„Lā ilāha illā Allāh”* ajunge să însemne *„Nimeni nu are puterea de a aduce la existență în afară de Allah”*. Aceasta este una dintre cele mai grave greșeli. Cine o explică astfel nu adaugă nimic față de ceea ce recunoșteau necredincioșii: că numai Allah are puterea de a aduce la existență, de a crea, de a da hrană, viață și moarte, după cum Allah Preaînaltul ne-a spus despre ei; aceasta nu i-a făcut musulmani. Desigur, sensul pe care îl amintesc intră în sensul mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh”*, însă nu el este ceea ce urmărește această mărturisire.

Shirkul în tawḥīdul adorării

Shirkul în adorare înseamnă a îndrepta adorarea, ori ceva din ea, către altcineva în afară de Allah. Am arătat mai sus cum a început el pe pământ. A continuat să existe printre făpturi, în afară de cei de care Allah S-a îndurat. Este de două feluri. Shirkul mare îl

36 Versetul 23 din sura Nūḥ.

37 Așa cum se arată în cărțile de credință alcătuite după metoda științei kalāmului. Vezi, de pildă, Risālat at-tawḥīd de Muḥammad ʿAbduh.

scoate pe om din religie, cum sunt jertfirea pentru altcineva în afară de Allah, chemarea altcuiva în afară de Allah ori îndreptarea oricărui fel de adorare către altcineva în afară de Allah. Shirkul mic nu îl scoate din religie, însă îi micșorează tawḥīdul și îl poate duce pe cel care îl săvârșește la shirkul mare. Printre exemple se află jurământul pe altcineva în afară de Allah, multe forme de ostentație și expresii precum *„Ce voiește Allah și voiești tu”*, *„Dacă nu ar fi Allah și tu”* și altele asemenea, care trec pe limbă fără ca omul să urmărească sensul lor.
Shirkul s-a răspândit mult în această comunitate și răul lui s-a întins, fiindcă cei mai mulți oameni s-au îndepărtat de Carte și de Sunnah și îi urmează fără călăuzire pe părinții și strămoșii lor; fiindcă exagerează în preamărirea morților și construiesc deasupra mormintelor lor; și fiindcă nu cunosc adevărul religiei Islamului, cu care Allah l-a trimis pe Trimisul Său, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa. După cum a spus conducătorul credincioșilor, ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el:

إنما تنقض عرى الإسلام عروة عروة إذا نشأ في
الإسلام من لا يعرف الجاهلية

Legăturile Islamului se desfac una câte una atunci când crește în Islam cineva care nu cunoaște jāhiliyyah.

O altă cauză este răspândirea îndoielilor și povestirilor prin care s-au rătăcit cei mai mulți oameni, socotindu-le dovezi pe care se sprijină pentru a-și justifica starea. Unele dintre aceste îndoieli au fost invocate de politeiștii popoarelor de demult, iar altele de politeiștii acestei comunități. Printre ele se află următoarele:

Prima îndoială: urmarea părinților și strămoșilor

O îndoială aproape comună grupurilor de politeiști din toate popoarele, în vechime și în timpurile mai noi, este invocarea practicii părinților și strămoșilor: ei au moștenit această credință de la aceștia. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَـٰرِهِم مُّقْتَدُونَ﴾

Tot astfel, nu am trimis înaintea ta vreun prevenitor într-o cetate fără ca cei care trăiau în belșug în ea să spună: „Noi i-am găsit pe părinții noștri pe o cale și mergem pe urmele lor.”[38]

Coran 43:23

Acesta este argumentul la care recurge oricine nu poate aduce o dovadă pentru ceea ce pretinde. Este însă un argument neîntemeiat, care nu are nicio greutate în dezbatere. Părinții pe care îi imită nu erau călăuziți, iar cel aflat într-o asemenea stare nu poate fi urmat și luat drept model. Cel Preaînalt a spus:

﴿أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾

Chiar dacă părinții lor nu știau nimic și nu erau călăuziți?[39]

Coran 5:104

38 Versetul 23 din sura az-Zukhruf.

39 Versetul 104 din sura al-Mā'idah.

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾

Chiar dacă părinții lor nu pricepeau nimic și nu erau călăuziți?[40]

Coran 2:170

Urmarea părinților este lăudabilă numai dacă ei se află pe adevăr. Allah Preaînaltul a spus despre Yūsuf, pacea fie asupra sa:

﴿وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ ءَابَآءِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ
لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ عَلَيْنَا
وَعَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾

„Am urmat credința părinților mei: Ibrāhīm, Isḥāq și Yaʿqūb. Nu ni se cuvine să Îi facem lui Allah vreun părtaș. Acesta este din harul lui Allah asupra noastră și asupra oamenilor, dar cei mai mulți oameni nu sunt recunoscători."[41]

Coran 12:38

40 Versetul 170 din sura al-Baqarah.

41 Versetul 38 din sura Yūsuf.

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلۡحَقۡنَا بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ﴾

Celor care au crezut și ai căror urmași i-au urmat în credință le vom alătura urmașii.[42]

Coran 52:21

Această îndoială este adânc înrădăcinată în sufletele politeiștilor, care se împotrivesc prin ea chemărilor profeților, binecuvântarea și pacea fie asupra lor. Când Nūḥ i-a spus poporului său:

﴿يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝ فَقَالَ ٱلۡمَلَؤُاْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيۡكُمۡ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةٗ مَّا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ﴾

„O, poporul meu! Adorați-L pe Allah! Nu aveți alt dumnezeu în afară de El! Oare nu vă temeți?” Căpeteniile necredincioase din poporul său au spus: „Acesta nu este decât un om asemenea vouă, care vrea să se ridice deasupra voastră. Dacă Allah ar fi voit, ar fi trimis îngeri. Noi nu am auzit aceasta la părinții noștri de odinioară.”[43]

Coran 23:23–24

42 Versetul 21 din sura aṭ-Ṭūr.

43 Versetele 23–24 din sura al-Muʾminūn.

Ei au făcut din practica părinților un argument împotriva învățăturii aduse de profetul lor Nūḥ, pacea fie asupra sa. Poporul lui Ṣāliḥ i-a spus:

﴿أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾

„Ne oprești să adorăm ceea ce adorau părinții noștri?”[44]

Coran 11:62

Poporul lui Shuʿayb i-a spus:

﴿أَصَلَوٰتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَآ﴾

„Rugăciunile tale îți poruncesc să părăsim ceea ce adorau părinții noștri?”[45]

Coran 11:87

Poporul lui Ibrāhīm i-a răspuns astfel după ce i-a lăsat fără răspuns prin argumentul său și le-a spus:

﴿مَا تَعْبُدُونَ قَالُوا۟ نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ قَالُوا۟ بَلْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ﴾

„Ce adorați?” Au spus: „Adorăm idoli și rămânem devotați lor.” A spus: „Vă aud când îi chemați? Sau vă aduc folos ori vă fac rău?” Au spus: „Nu, dar i-am găsit pe părinții noștri făcând astfel.”[46]

Coran 26:70–74

44 Versetul 62 din sura Hūd.

45 Versetul 87 din sura Hūd.

46 Versetele 70–74 din sura ash-Shuʿarāʾ.

Faraon i-a spus lui Mūsā:

﴿قَالَ فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ﴾

A spus: „Și ce se întâmplă cu generațiile de odinioară?”[47]
Coran 20:51

Astfel, necredința este o singură cale, iar adepții ei nu au niciun argument cu care să respingă adevărul în afară de acest argument șubred.

A doua îndoială: invocarea destinului

O altă îndoială invocată de politeiștii Quraysh și de alții este folosirea destinului pentru a-și justifica shirkul. Allah Preaînaltul a spus în sura al-Anʿām:

﴿سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشْرَكْنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَىْءٍ﴾

Cei care Îi fac părtași vor spune: „Dacă Allah ar fi voit, nici noi și nici părinții noștri nu I-am fi făcut părtași și nu am fi oprit nimic.”[48]
Coran 6:148

47 Versetul 51 din sura Ṭāhā.

48 Versetul 148 din sura al-Anʿām.

În sura an-Naḥl a spus:

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُواْ لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيْءٍ﴾

Cei care Îi fac părtași spun: „Dacă Allah ar fi voit, nici noi și nici părinții noștri nu am fi adorat nimic în afară de El și nu am fi oprit nimic fără El.”[49]

Coran 16:35

În sura az-Zukhruf a spus:

﴿وَقَالُواْ لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُم﴾

Ei spun: „Dacă Cel Milostiv ar fi voit, noi nu i-am fi adorat.”[50]

Coran 43:20

Al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus despre versetul din al-Anʿām:[51]

„Aceasta este o dispută și o îndoială pe care Allah Preaînaltul a pomenit-o: politeiștii se agață de ea pentru shirkul lor și pentru interzicerile pe care le-au impus. Ei spun că Allah cunoaște shirkul lor și interzicerile lor și că are puterea să schimbe aceasta, insuflându-le credința și împiedicându-i de la necredință, însă nu a făcut-o. Aceasta ar arăta, după ei, că totul se petrece prin voința și hotărârea Sa și prin mulțumirea Sa față de ei. Apoi a spus: Acest argument este neîntemeiat și fals. Dacă ar fi fost corect, Allah nu i-ar fi făcut să guste urgia Sa, nu i-ar fi nimicit, nu i-ar fi făcut pe nobilii Săi trimiși să îi biruiască și nu i-ar fi făcut pe politeiști să guste pedeapsa dureroasă.

49 Versetul 35 din sura an-Naḥl.

50 Versetul 20 din sura az-Zukhruf.

51 Tafsīr Ibn Kathīr (2/186).

﴿قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ﴾

„Spune: «Aveți vreo știință?»”
Coran 6:148

Adică vreo știință că Allah este mulțumit de voi în starea în care vă aflați.

﴿فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ﴾

„«Să ne-o arătați!»”
Coran 6:148

Adică să ne-o înfățișați, să o lămuriți și să o faceți vădită.

﴿إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ﴾

„«Nu urmați decât presupunerea.»”
Coran 6:148

Adică iluzia și închipuirea.

﴿وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ﴾

„«Și nu faceți decât să mințiți.»”
Coran 6:148

Adică Îi atribuiți lui Allah minciuni în ceea ce pretindeți.” Despre tâlcuirea versetului din an-Naḥl a mai spus:[52]

52 Tafsīr Ibn Kathīr (2/586–587).

„Înțelesul cuvintelor lor este: dacă Allah Preaînaltul ar fi urât ceea ce facem, ne-ar fi arătat dezaprobarea Sa prin pedeapsă și nu ne-ar fi lăsat să facem aceasta. Allah Preaînaltul le-a răspuns la îndoială:

﴿فَهَلْ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ﴾

„Oare trimișilor le revine altceva decât vestirea limpede?”

Coran 16:35

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ ٱلضَّلَٰلَةُ ۚ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ﴾

Am trimis în fiecare comunitate un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!” Pe unii dintre ei Allah i-a călăuzit, iar asupra altora s-a adeverit rătăcirea. Străbateți pământul și vedeți care a fost sfârșitul celor care au socotit minciună![53]

Coran 16:36

Așadar, lucrurile nu sunt așa cum pretindeți voi, că El nu v-ar fi dezaprobat. Dimpotrivă, v-a arătat cea mai puternică dezaprobare, v-a oprit cu cea mai hotărâtă interdicție și a trimis

53 Versetul 36 din sura an-Naḥl.

﴿فِى كُلِّ أُمَّةٍ﴾

„în fiecare comunitate”
Coran 16:36

adică în fiecare generație și grup de oameni, un trimis. Toți îi chemau la adorarea lui Allah și îi opreau să adore pe oricine altcineva în afară de El:

﴿أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

„Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!”
Coran 16:36

Allah Preaînaltul nu a încetat să trimită oamenilor trimiși cu această chemare, de când a apărut shirkul printre fiii lui Ādam, în poporul lui Nūḥ. L-a trimis la ei pe Nūḥ, primul trimis pe care Allah l-a trimis oamenilor de pe pământ. Șirul lor s-a încheiat cu Muḥammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a cărui chemare i-a cuprins pe oameni și pe djinni, răsăriturile și apusurile. Toți au fost asemenea celor despre care Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ﴾

Nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să îi revelăm: „Nu există alt dumnezeu în afară de Mine. Adorați-Mă, așadar!”[54]
Coran 21:25

54 Versetul 25 din sura al-Anbiyāʾ.

Și cuvântul Său:

﴿وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ﴾

Întreabă-i pe trimișii pe care i-am trimis înaintea ta: „Am rânduit Noi divinități care să fie adorate în afară de Cel Milostiv?”[55]

Coran 43:45

Iar în acest verset nobil, Cel Preaînalt a spus:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّـٰغُوتَ﴾

Am trimis în fiecare comunitate un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!”[56]

Coran 16:36

După aceasta, cum i-ar mai fi îngăduit vreunui politeist să spună: *«Dacă Allah ar fi voit, nu am fi adorat nimic în afara Lui»*? În privința lor, voința legislativă a lui Allah Preaînaltul este exclusă, fiindcă i-a oprit de la aceasta prin limbile trimișilor Săi. Cât privește voința Sa universală — faptul că le-a lăsat aceasta în destin —, ei nu au nicio dovadă în ea. Apoi a spus: El Preaînaltul ne-a înștiințat că i-a dezaprobat și prin pedepsirea lor în această lume, după avertizarea trimișilor.”

Prin aceste cuvinte, ei nu urmăreau să se scuze pentru săvârșirea răului: nu credeau că faptele lor sunt rele. Dimpotrivă, ei

55 Versetul 45 din sura az-Zukhruf.

56 După cum se arată în versetul 36 din sura an-Naḥl.

﴿يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا﴾

socotesc că fac bine
Coran 18:104

Ei adoră idolii doar

ليقربوهم إلى الله زلفى

„ca aceștia să îi apropie de Allah”.[57]

Voiau doar să aducă drept argument că ceea ce săvârșiseră este adevărat, rânduit și bineplăcut lui Allah. Allah, Slăvit să fie, le-a răspuns: dacă lucrurile ar fi fost astfel, nu ar fi trimis trimiși care să le dezaprobe faptele și nici nu i-ar fi pedepsit pentru ele.

A treia îndoială: simpla rostire a mărturisirii

O altă îndoială a lor este credința că simpla rostire a mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh”* este de ajuns pentru a intra în Paradis, orice fapte de necredință și shirk ar săvârși omul. Ei se agață de sensul aparent al hadithurilor care spun că acela care rostește cele două mărturisiri este ferit de Foc. Răspunsul este că aceste hadithuri se referă la cel care spune *„Lā ilāha illā Allāh”*, moare rămânând pe această mărturisire și nu o anulează prin shirk. O spune cu inima sinceră, respinge ceea ce este adorat în afară de Allah și moare în această stare. Așa se arată în hadithul lui ʿItbān:

57 Din versetul 3 al surei az-Zumar.

فإن الله قد حرم على النار من قال لا إله إلا الله يبتغي بذلك وجه الله

Allah l-a ferit de Foc pe cel care spune „Lā ilāha illā Allāh", căutând prin aceasta Fața lui Allah.[58]

Muslim (1/456)

În Ṣaḥīḥ Muslim se relatează:[59]

من قال لا إله إلا الله وكفر بما يعبد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه على الله

Cel care spune „Lā ilāha illā Allāh" și respinge ceea ce este adorat în afară de Allah are averea și sângele ocrotite, iar socoteala lui Îi revine lui Allah.

Muslim (1/53)

Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a legat ocrotirea averii și a sângelui de două lucruri: mai întâi, rostirea mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh"*; apoi, respingerea a ceea ce este adorat în afară de Allah. Nu s-a mulțumit cu niște vorbe lipsite de sens, ci sunt necesare rostirea și punerea lor în practică. Rostirea mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh"* este, așadar, un mijloc de intrare în Paradis și de izbăvire de Foc și o cere pe aceasta; însă mijlocul nu își produce efectul decât dacă sunt îndeplinite condițiile lui și sunt înlăturate piedicile.

Lui al-Ḥasan, Allah să aibă milă de el, i s-a spus: *„Unii oameni spun: «Cine spune Lā ilāha illā Allāh intră în Paradis.»"* El a răspuns: *„Cine spune Lā ilāha illā Allāh și împlinește drepturile și îndatoririle ei intră în Paradis."* Wahb ibn Munabbih i-a spus celui care l-a întrebat: *„Oare Lā ilāha illā Allāh nu este cheia*

58 Hadith relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său (1/456).

59 Vezi Ṣaḥīḥ Muslim (1/53).

Paradisului?" El a răspuns: *„Ba da, însă orice cheie are dinți. Dacă vii cu o cheie care are dinți, ți se va deschide; altfel, nu ți se va deschide."*

Cum se poate spune că simpla rostire a mărturisirii *„Lā ilāha illā Allāh"* este de ajuns pentru a intra în Paradis, chiar dacă cel care o rostește îi cheamă pe morți și le cere izbăvire în nenorociri, fără să respingă ceea ce este adorat în afară de Allah? Aceasta nu este decât o înșelare prin falsitate.

A patra îndoială: negarea apariției shirkului în această comunitate

Ei mai pretind că shirkul nu poate apărea în această comunitate a lui Muḥammad, câtă vreme membrii ei spun *„Lā ilāha illā Allāh, Muḥammad rasūl Allāh"*. Pretind că ceea ce fac cu awliyāʾ și cu oamenii drepți la mormintele lor nu este shirk. Răspunsul este că Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a înștiințat că această comunitate îi va imita pe iudei și pe creștini în practicile lor, inclusiv în luarea învățaților și călugărilor lor drept domni în afară de Allah. El, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a spus:

لتتبعن سنن من كان قبلكم حذو القذة بالقذة حتى لو دخلوا جحر ضب لدخلتموه قالوا يا رسول الله اليهود والنصارى قال فمن

Veți urma negreșit căile celor de dinaintea voastră, întocmai cum se potrivește o pană de săgeată cu cealaltă, până acolo încât, dacă ar intra într-o gaură de ḍabb, ați intra și voi. Au întrebat: „O, Trimis al lui Allah, pe iudei și pe creștini?" El a spus: „Pe cine altcineva?"[60]

Al-Bukhārī (13/300), Fatḥ al-Bārī

60 Hadith relatat de al-Bukhārī (13/300), Fatḥ al-Bārī.

El, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, ne-a înștiințat că această comunitate va face ceea ce au făcut popoarele de dinaintea ei în religii, obiceiuri și politici, în general. Shirkul a existat la popoarele de dinaintea noastră, deci va exista și în această comunitate. S-a petrecut ceea ce a vestit el, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa: iată morminte adorate în afară de Allah prin felurite acte de adorare, către care sunt îndreptate multe acte de apropiere. El, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a mai înștiințat:

لا تقوم الساعة حتى يلحق حي من أمتي بالمشركين وحتى تعبد فئام من أمتي الأوثان

Ceasul nu va veni până când un trib din comunitatea mea nu se va alătura politeiștilor și până când grupuri din comunitatea mea nu vor adora idolii.[61]

Abū Dāwūd, nr.4252; Ibn Mājah

În această comunitate au apărut shirkul, principiile distrugătoare și sectele rătăcite prin care mulți au ieșit din religia Islamului.

A cincea îndoială: hadithul despre deznădejdea lui Șayṭān

O altă îndoială a lor este argumentarea prin hadithul:

إن الشيطان قد يئس أن يعبده المصلون في جزيرة العرب

Șayṭān și-a pierdut speranța că oamenii care se roagă îl vor adora în Peninsula Arabă.

Ṣaḥīḥ Muslim

61 Vezi Sunan Abī Dāwūd, Cartea tulburărilor, hadithul nr. 4252, capitolul despre pomenirea tulburărilor și semnele lor.

Este un hadith autentic, relatat prin mai multe căi în Ṣaḥīḥ Muslim și în alte lucrări. Ei îl folosesc ca dovadă că ar fi imposibil să apară shirkul în Peninsula Arabă. Răspunsul este cel dat de Ibn Rajab, Allah să aibă milă de el: sensul este că Șayṭān și-a pierdut speranța că întreaga comunitate se va uni asupra shirkului mare. Ibn Kathīr a indicat acest sens când a tâlcuit cuvintele Celui Preaînalt:

﴿ٱلۡيَوۡمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمۡ﴾

Astăzi, cei care nu cred și-au pierdut speranța cu privire la religia voastră.

Coran 5:3

În hadithul amintit, pierderea speranței îi este atribuită lui Șayṭān, în construcție activă; nu se spune, la pasiv, că *„a fost făcut să își piardă speranța”*. Pierderea speranței este o presupunere și o bănuială din partea lui, nu o cunoaștere: el nu cunoaște cele nevăzute. Acesta este un lucru nevăzut, pe care nu îl cunoaște decât Allah. Presupunerea lui este dezmințită de hadithurile statornicite ale Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, în care a vestit apariția shirkului în această comunitate după el; este dezmințită și de realitate, căci mulți arabi au părăsit Islamul prin felurite forme de apostazie după moartea Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa. Allah știe cel mai bine.

A șasea îndoială: mijlocirea

O altă îndoială este agățarea lor de chestiunea mijlocirii. Ei spun: *„Nu dorim ca awliyā' și oamenii drepți să ne împlinească nevoile în afara lui Allah. Vrem doar să mijlocească pentru noi la Allah, fiindcă sunt oameni drepți și au un rang înaintea lui Allah, Slăvit și Preaînalt. Mijlocirea este statornicită prin Carte și Sunnah; aceasta dorim de la ei."* Răspunsul este că tocmai aceasta spuneau politeiștii de dinainte pentru a-și justifica atașamentul față de făpturi în afara lui Allah. Cel Preaînalt a spus despre ei:

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

Iar cei care și-au luat ocrotitori în afara Lui spun: „Noi nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah."[62]

Coran 39:3

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le face rău și nu le aduce folos și spun: „Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah."[63]

Coran 10:18

62 Versetul 3 din sura az-Zumar.

63 Versetul 18 din sura Yūnus.

Mijlocirea este adevărată, însă ea Îi aparține numai lui Allah:

﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعًا ۖ لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾

Spune: „A lui Allah este mijlocirea în întregime! A Lui este stăpânirea cerurilor și a pământului.”[64]

Coran 39:44

Ea se cere de la Allah, nu de la morți. Allah ne-a înștiințat că nu are loc decât în două condiții. Prima: Allah să îi îngăduie mijlocitorului să mijlocească, după cum a spus Cel Preaînalt:

﴿مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ﴾

Cine poate mijloci înaintea Lui fără îngăduința Sa?[65]

Coran 2:255

A doua: cel pentru care se mijlocește să fie dintre cei ale căror vorbe și fapte sunt bineplăcute lui Allah, adică un credincios care Îl adoră numai pe El. Cel Preaînalt a spus:

﴿وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرْتَضَىٰ﴾

Ei nu mijlocesc decât pentru cel de care El este mulțumit.[66]

Coran 21:28

64 Versetul 44 din sura az-Zumar.

65 Versetul 255 din sura al-Baqarah.

66 Versetul 28 din sura al-Anbiyāʾ.

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ لَا تُغْنِى شَفَـٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ﴾

Câți îngeri sunt în ceruri a căror mijlocire nu este de niciun folos decât după ce Allah îi îngăduie celui căruia voiește și de care este mulțumit![67]

Coran 53:26

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَـٰعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَـٰنُ وَرَضِىَ لَهُۥ قَوْلًا﴾

În Ziua aceea, mijlocirea nu va fi de folos decât celui căruia Cel Milostiv i-a îngăduit și al cărui cuvânt l-a încuviințat.[68]

Coran 20:109

Allah nu a îngăduit ca mijlocirea să fie cerută de la îngeri, profeți ori idoli, fiindcă Îi aparține numai Lui și de la El se cere:

﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَـٰعَةُ جَمِيعًا﴾

Spune: „A lui Allah este mijlocirea în întregime!”[69]

Coran 39:44

El este Cel care îi îngăduie mijlocitorului să mijlocească; fără îngăduința Lui, acesta nu începe să mijlocească înaintea Sa.

67 Versetul 26 din sura an-Najm.

68 Versetul 109 din sura Ṭāhā.

69 Versetul 44 din sura az-Zumar.

Lucrurile nu stau precum între făpturi: uneori, mijlocitorii se înfățișează înaintea lor fără să fi primit îngăduința, iar ele le primesc mijlocirea chiar fără să fie mulțumite de ea. Cel căruia i se cere mijlocirea dintre făpturi are nevoie de mijlocitor și de ajutorul lui și este astfel silit să îi primească mijlocirea, chiar dacă nu i-a îngăduit-o. Allah, Slăvit să fie, este însă Cel Bogat, Cel care nu are nevoie de nimeni în afară de Sine. Nu are nevoie de nimeni, ci fiecare are nevoie de El.

De asemenea, o făptură nu cunoaște toate stările supușilor săi până când mijlocitorii nu i le aduc la cunoștință. Allah, Slăvit să fie, cunoaște însă toate lucrurile și nu Îi este ascuns nimic din stările făpturilor Sale; nu are nevoie de cineva care să Îl înștiințeze. Adevărul mijlocirii la Allah, Slăvit să fie, este că El le dăruiește din harul Său oamenilor sinceri, îi iartă și le trece cu vederea greșelile prin invocația celui căruia i-a îngăduit să mijlocească, cinstindu-l astfel.

A șaptea îndoială: rangul oamenilor drepți

O altă îndoială este afirmația lor: *„Awliyāʾ și oamenii drepți au un rang înaintea lui Allah”*, după cum a spus Cel Preaînalt:

﴿أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ﴾

Cu adevărat, apropiații lui Allah nu au a se teme și nu vor fi mâhniți: cei care au crezut și aveau teamă de El. Pentru ei este vestea bună în viața lumească și în Viața de Apoi.[70]

Coran 10:62–64

70 Versetele 62–64 din sura Yūnus.

Ei spun că atașarea de aceștia, căutarea binecuvântării prin urmele lor și cererea adresată lui Allah în virtutea rangului și dreptului lor ar fi forme de preamărire și iubire față de ei, aducând și alte justificări asemănătoare. Răspunsul este că toți credincioșii sunt apropiații lui Allah, iar gradul acestei apropieri diferă potrivit credinței și faptelor lor bune. Totuși, a afirma categoric că o anumită persoană este un walī al lui Allah necesită o dovadă din Carte și Sunnah. Despre cel a cărui apropiere de Allah este atestată de Carte și Sunnah o mărturisim și noi. Dacă acestea nu o atestă, nu afirmăm categoric acest lucru despre el, dar sperăm binele pentru credincios.
Chiar și față de cel despre care Cartea și Sunnah au statornicit că este dintre apropiații lui Allah, nu ne este îngăduit să exagerăm, să căutăm binecuvântarea prin el ori să Îi cerem lui Allah în virtutea rangului și dreptului lui. Acestea sunt mijloace care duc la shirk și inovații oprite. Noi îi iubim pe oamenii drepți și îi urmăm în faptele lor bune și în însușirile lor frumoase; nu exagerăm în privința lor și nu îi ridicăm deasupra treptei lor. Exagerarea față de oamenii drepți este începutul shirkului, așa cum s-a întâmplat în poporul lui Nūḥ: au exagerat față de oamenii drepți până când au ajuns să îi adore în afară de Allah. Tot astfel a apărut în această comunitate shirkul în adorare, din pricina exagerării față de oamenii drepți. Allah și Trimisul Său au avertizat împotriva exagerării. Cel Preaînalt a spus:

﴿قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُوا۟ فِى دِينِكُمْ﴾

Spune: „O, oameni ai Cărții! Nu exagerați în religia voastră!”[71]
Coran 5:77

71 Versetul 77 din sura al-Mā’idah.

Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, a spus:

لا تطروني كما أطرت النصارى ابن مريم إنما أنا عبد فقولوا عبد الله ورسوله

Nu mă lăudați peste măsură, așa cum creștinii l-au lăudat pe fiul Mariei. Eu sunt doar un rob, deci spuneți: „Robul lui Allah și Trimisul Său."[72]

Al-Bukhārī (6/478), Fatḥ al-Bārī

Lauda peste măsură înseamnă depășirea limitei în elogiere. Allah Preaînaltul ne-a poruncit să Îl chemăm numai pe El, fără mijlocirea vreunui walī ori a altcuiva. Ne-a făgăduit că ne va răspunde, iar El nu Își încalcă făgăduința. Slăvit să fie, El a spus:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾

Domnul vostru a spus: „Chemați-Mă și vă voi răspunde!"[73]

Coran 40:60

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ﴾

Când robii Mei te întreabă despre Mine, Eu sunt aproape. Răspund chemării celui care Mă cheamă, când Mă cheamă.[74]

Coran 2:186

72 Hadith relatat de al-Bukhārī (6/478), Fatḥ al-Bārī.

73 Versetul 60 din sura Ghāfir.

74 Versetul 186 din sura al-Baqarah.

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً﴾

Chemați-L pe Domnul vostru cu smerenie și în ascuns![75]
Coran 7:55

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿فَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾

Chemați-L, așadar, fiind sinceri față de El în religie![76]
Coran 40:65

Tot astfel, toate aceste versete poruncesc să Îl chemăm direct, fără mijlocirea nimănui. Awliyāʾ și oamenii drepți sunt ei înșiși robi nevoiași înaintea lui Allah. Cel Preaînalt a spus:

﴿أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ﴾

Aceia pe care îi cheamă ei caută mijlocul de apropiere de Domnul lor, fiecare dorind să fie mai aproape; nădăjduiesc îndurarea Lui și se tem de pedeapsa Sa.[77]
Coran 17:57

75 Versetul 55 din sura al-Aʿrāf.
76 Versetul 65 din sura Ghāfir.
77 Versetul 57 din sura al-Isrāʾ.

قال العوفي عن ابن عباس في الآية: كان أهل الشرك يقولون: نعبد الملائكة والمسيح وعزيرا، فقال الله تعالى:

Al-ʿAwfī a relatat de la Ibn ʿAbbās, despre acest verset: „Oamenii shirkului spuneau: «Îi adorăm pe îngeri, pe Mesia și pe ʿUzayr.» Atunci Allah Preaînaltul a spus:

﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ﴾

«Aceia pe care îi cheamă ei»
Coran 17:57

أي الملائكة المعبودة هم يتبادرون إلى طلب القربة إلى الله ويرجون رحمته ويخافون عذابه ومن كان كذلك لا يدعى مع الله

adică îngerii adorați se grăbesc ei înșiși să caute apropierea de Allah, nădăjduiesc îndurarea Lui și se tem de pedeapsa Sa. Cel aflat într-o asemenea stare nu trebuie chemat alături de Allah."[78]

Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah a spus:

„Versetul este general: îl cuprinde pe oricine al cărui obiect de adorare este el însuși un rob al lui Allah, fie înger, djinn sau om. Versetul i se adresează oricui cheamă pe cineva în afară de Allah, iar cel chemat caută mijlocul de apropiere de Allah, nădăjduiește îndurarea Sa și se teme de pedeapsa Sa. Oricine cheamă un mort ori un absent dintre profeți și oamenii drepți, fie folosind cuvântul ajutor, fie altă expresie, este cuprins de verset, asemenea celui care îi

78 Vezi Tafsīr Ibn Kathīr (3/46).

cheamă pe îngeri și pe djinni."[79]

A opta îndoială: înțelesul mijlocului de apropiere

O altă îndoială este argumentarea prin cuvântul Celui Preaînalt:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ﴾

O, voi care credeți! Temeți-vă de Allah și căutați mijlocul de apropiere de El![80]

Coran 5:35

Și prin cuvântul Său:

﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ يَبۡتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلۡوَسِيلَةَ أَيُّهُمۡ أَقۡرَبُ﴾

Aceia pe care îi cheamă ei caută mijlocul de apropiere de Domnul lor, fiecare dorind să fie mai aproape.[81]

Coran 17:57

Ei au înțeles din cele două versete că ar fi rânduit să își ia mijlocitori între ei și Allah dintre profeți și oamenii drepți, căutând apropierea prin persoanele acestora, prin dreptul și rangul lor. Răspunsul este că *„al-wasīlah"* din cele două versete nu are sensul înțeles de ei. Sensul este apropierea de Allah prin fapte bune. Tawassul este de două feluri: îngăduit și oprit. Formele îngăduite sunt mai multe, printre care:

79 Vezi Majmūʿ fatāwā al Șeicului Islamului (11/529).

80 Versetul 35 din sura al-Mā'idah.

81 Versetul 57 din sura al-Isrā'.

1. Căutarea apropierii de Allah prin Numele și Însușirile Sale

După cum a spus Cel Preaînalt:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا﴾

Ale lui Allah sunt cele mai frumoase Nume. Chemați-L prin ele![82]

Coran 7:180

De pildă, musulmanul poate spune aceste cuvinte.

يا الله يا أرحم الراحمين يا حنان يا منان يا ذا الجلال

والإكرام أسألك كذا وكذا

O, Allah! O, Cel mai Îndurător dintre cei îndurători! O, Tu, Cel plin de duioșie! O, Tu, Cel care dăruiește din belșug! O, Stăpân al măreției și cinstirii! Îți cer cutare și cutare lucru.

2. Căutarea apropierii de Allah arătând sărăcia și nevoia de El

Așa cum a spus Ayyūb, pacea fie asupra sa:

﴿أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ﴾

„M-a atins suferința, iar Tu ești Cel mai Îndurător dintre cei îndurători.”[83]

Coran 21:83

82 Versetul 180 din sura al-Aʿrāf.

83 Versetul 83 din sura al-Anbiyāʾ.

Tot astfel a spus Zakariyyā, pacea fie asupra sa:

﴿قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا﴾

A spus: „Doamne, oasele mele au slăbit și capul mi s-a aprins de căruntețe. Nu am fost niciodată lipsit de răspuns când Te-am chemat, Doamne!”[84]

Coran 19:4

Și așa cum a spus Dhū an-Nūn, pacea fie asupra sa:

﴿أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبْحَٰنَكَ إِنِّى كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

„Nu există alt dumnezeu în afară de Tine! Slavă Ție! Eu am fost dintre cei nedrepți.”[85]

Coran 21:87

3. Căutarea apropierii de Allah prin fapte bune

După cum se arată în cuvântul Celui Preaînalt:

﴿رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِى لِلْإِيمَٰنِ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ فَـَٔامَنَّا ۚ رَبَّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا﴾

„Doamne, noi am auzit un chemător chemând la credință: «Credeți în Domnul vostru!» și am crezut. Doamne, iartă-ne păcatele și șterge-ne faptele rele!”[86]

Coran 3:193

84 Versetul 4 din sura Maryam.

85 Versetul 87 din sura al-Anbiyāʾ.

86 Versetul 193 din sura Āl ʿImrān.

Tot astfel, în povestea celor trei peste care s-a prăvălit stânca, ei L-au chemat pe Allah prin faptele lor bune, iar El i-a izbăvit.[87]

Acesta este tawassul amintit în cele două versete nobile folosite ca argument de cel care ni se împotrivește: apropierea de Allah Preaînaltul prin fapte bune.

4. Căutarea apropierii de Allah prin invocația oamenilor drepți

Aceasta înseamnă să mergi la un rob drept, aflat în viață, și să îi spui: *„Roagă-L pe Allah pentru mine."* Așa cum i-a spus Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, unuia dintre Companionii săi:

لا تنسنا يا أخي من دعائك

Nu ne uita în invocația ta, frate al meu![88]

Abū Dāwūd, nr.1498; at-Tirmidhī, nr.3557

Tot astfel, Companionii, Allah să fie mulțumit de ei, îi cereau Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, să Îl cheme pe Allah pentru ei și își cereau unii altora să se roage.

Tawassul oprit

Tawassul oprit este căutarea apropierii prin persoanele făpturilor, prin dreptul și rangul lor. De pildă, cineva spune: *„Îți cer prin cutare"* ori *„prin dreptul sau rangul lui cutare"*, fie viu, fie mort. Aceasta este o inovație oprită și un mijloc care duce la shirk. Dacă omul se apropie de făptura prin care caută mijlocirea prin vreun fel de adorare, atunci este shirk mare — căutăm adăpost la Allah de aceasta —, cum ar fi să jertfească pentru un walī, să facă un legământ de jertfă pentru mormântul lui ori să îl cheme cerându-i ajutor și altele asemenea. Îi cerem lui Allah să le dea musulmanilor înțelegerea religiei lor, să le dea biruință împotriva dușmanilor și să îi călăuzească spre ceea ce le este bine.

87 Vezi Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (4/369–370).

88 Vezi hadithul în Sunan Abī Dāwūd, nr. 1498, Cartea rugăciunii, capitolul invocației, și la at-Tirmidhī, Cartea invocațiilor, nr. 3557.

A noua îndoială: hadithul omului orb

O altă îndoială este agățarea lor de unele hadithuri pe care le-au socotit dovezi, precum cel relatat de at-Tirmidhī în al-Jāmiʿ, cu lanțul său de transmitere de la ʿUthmān ibn Ḥunayf:

أن رجلا ضرير البصر أتى النبي صلى الله عليه وسلم فقال ادع الله أن يعافيني قال إن شئت دعوت وإن شئت صبرت فهو خير لك قال فادعه فأمره أن يتوضأ فيحسن وضوءه ويدعو بهذا الدعاء اللهم إني أسألك وأتوجه إليك بنبيك محمد نبي الرحمة إني توجهت به إلى ربي في حاجتي هذه لتقضى اللهم شفعه في

Un om orb a venit la Profet, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, și a spus: „Roagă-L pe Allah să mă vindece!" El a răspuns: „Dacă vrei, mă voi ruga; iar dacă vrei să ai răbdare, aceasta este mai bine pentru tine." Omul a spus: „Roagă-L!" Atunci i-a poruncit să facă abluțiunea bine și să rostească această invocație: „O, Allah! Îți cer și mă îndrept către Tine prin Profetul Tău Muḥammad, Profetul îndurării. M-am îndreptat prin el către Domnul meu pentru ca această nevoie a mea să fie împlinită. O, Allah, primește mijlocirea lui pentru mine!"

At-Tirmidhī, nr.3573

At-Tirmidhī a spus: *„Acesta este un hadith ḥasan, ṣaḥīḥ, gharīb. Nu îl cunoaștem decât din relatarea lui Abū Jaʿfar, care este altul decât al-Khaṭmī."* Ei au spus: *„În acest hadith este îndreptarea către Allah și către Trimisul Său prin Profetul Său Muḥammad,*

binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa.”[89]

Răspunsul este că, dacă acest hadith este autentic, el nu privește chestiunea în dispută. Orbul i-a cerut doar Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, să se roage pentru el și s-a îndreptat către Allah prin invocația lui, fiind de față. Este îngăduit să mergi la un om drept aflat în viață și să îi ceri să Îl cheme pe Allah pentru tine. Hadithul nu dovedește că ar fi îngăduit tawassul și îndreptarea prin morți și absenți. Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, i-a poruncit orbului să Îl cheme pe Allah ca să primească mijlocirea Profetului Său pentru el. Aceasta înseamnă să ceară mijlocirea și vindecarea numai de la Allah. Hadithul nu spune mai mult de atât: nu dovedește că ar fi îngăduit tawassul prin persoanele făpturilor ori chemarea morților și a celor absenți.

Ei au mai folosit drept argument o relatare inventată, în care pretind că Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, ar fi spus:

توسلوا بجاهي فإن جاهي عند الله عظيم

„Căutați apropierea prin rangul meu, căci rangul meu înaintea lui Allah este mare.”

Este o relatare inventată, născocită pe seama Trimisului lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, după cum a arătat Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el.[90]

89 Sunan at-Tirmidhī, Cartea invocațiilor, hadithul nr. 3573, capitolul despre invocațiile la care se răspunde.

90 Vezi Majmūʿ fatāwā al Șeicului Islamului Ibn Taymiyyah (1/319, 346).

A zecea îndoială: povestirile și visele

O altă îndoială este sprijinirea lor pe povestiri și vise: de pildă, că un om a venit la un anumit mormânt și i s-a întâmplat cutare lucru ori că altcineva a văzut în vis cutare și cutare. Așa este povestirea amintită de un grup dintre ei, în care al-ʿUtbī spune: „Stăteam lângă mormântul Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, când a venit un beduin și a spus: «Pacea fie asupra ta, o, Trimis al lui Allah! L-am auzit pe Allah spunând:

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ
وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا﴾

Dacă, după ce au fost nedrepți față de ei înșiși, ar fi venit la tine și I-ar fi cerut iertare lui Allah, iar Trimisul ar fi cerut iertare pentru ei, L-ar fi găsit pe Allah Primitor al căinței, Îndurător.[91]

Coran 4:64

91 Versetul 64 din sura an-Nisāʾ.

Am venit la tine cerând iertare pentru păcatul meu și cerând mijlocirea ta la Domnul meu.» Apoi a început să spună:

يا خير من دفنت في الأرض أعظمه

فطاب من طيبهن القاع والأكم

نفسي الفداء لقبر أنت ساكنه

فيه العفاف وفيه الجود والكرم

O, tu, cel mai bun dintre cei ale căror oase au fost îngropate în pământ,
încât șesurile și colinele s-au înmiresmat de mireasma lor!
Sufletul meu să fie răscumpărare pentru mormântul în care sălășluiești:
în el se află curăția, dărnicia și noblețea!

Apoi beduinul a plecat, somnul mi-a cuprins ochii și l-am văzut în vis pe Profet, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, care a spus:

يا عتبي الحق بالأعرابي فبشره أن الله غفر له

„O, ʿUtbī, ajunge-l din urmă pe beduin și vestește-i că Allah l-a iertat!””

Răspunsul este că povestirile și visele nu pot fi dovezi pe care să se întemeieze rânduieli și credințe. Cât privește cuvântul Celui Preaînalt:

﴿جَآءُوكَ﴾

„ar fi venit la tine”
Coran 4:64

se înțelege venirea la el, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, în timpul vieții sale, nu venirea la mormânt. Dovada este că niciunul dintre Companioni și dintre cei care i-au urmat cu bine nu venea la mormântul său, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa, pentru a-i cere să ceară iertare pentru el, deși aveau o mare dorință de bine și de împlinire a poruncii. Dacă acest lucru ar fi fost rânduit, l-ar fi făcut.

A unsprezecea îndoială: împlinirea unor cereri la morminte

O altă îndoială este argumentarea prin faptul că unele dintre dorințele lor se împlinesc lângă mausolee și în locuri asemănătoare. De pildă, spun că cineva a făcut o invocație la un anumit mausoleu ori a strigat numele unui șeic sau al unui walī și cererea i-a fost împlinită. Răspunsul este că împlinirea unei părți din dorința unui politeist nu dovedește îngăduința shirkului pe care îl săvârșește. Se poate ca împlinirea să fi coincis cu hotărârea și destinul, iar el să fi socotit că s-a petrecut datorită chemării acelui șeic ori walī. Sau se poate să fi fost o atragere treptată spre osândă și o încercare pentru el. Aceasta nu dovedește că ar fi îngăduit să fie chemat altcineva în afară de Allah. Astfel îi găsim pe politeiști: nu au nici măcar o singură dovadă corectă pentru shirkul lor. Dimpotrivă, ei sunt așa cum a spus Allah Preaînaltul:

﴿وَمَن يَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرْهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ﴾

Cine cheamă alături de Allah un alt dumnezeu, fără a avea vreo dovadă pentru el...[92]

Coran 23:117

92 Versetul 117 din sura al-Mu'minūn.

Dacă shirkul nu se întemeiază pe nicio dovadă și niciun argument, tawḥīdul se întemeiază pe dovezi hotărâtoare și argumente limpezi:

﴿أَفِي ٱللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾

„Este oare îndoială în privința lui Allah, Creatorul cerurilor și al pământului?”[93]

Coran 14:10

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

O, oameni! Adorați-L pe Domnul vostru, Cel care v-a creat pe voi și pe cei de dinaintea voastră, ca să aveți teamă de El! El v-a făcut pământul așternut și cerul zidire și a coborât din cer apă, scoțând prin ea roade ca hrană pentru voi. Nu-I faceți, așadar, lui Allah semeni, de vreme ce voi știți![94]

Coran 2:21–22

A douăsprezecea îndoială: confundarea shirkului cu preocuparea pentru lume

Extremiștii dintre sufiști și cei care îi urmează pretind că shirkul este înclinarea către lumea aceasta și preocuparea de a o căuta.

93 Versetul 10 din sura Ibrāhīm.

94 Versetele 21–22 din sura al-Baqarah.

Răspunsul este că urmăresc prin aceasta să ascundă shirkul mare pe care îl săvârșesc: adorarea mormintelor și exagerarea față de șeici. Căutarea bunurilor acestei lumi pe o cale îngăduită este ceea ce Allah a poruncit. Dacă scopul este folosirea lor ca ajutor pentru ascultarea de Allah, atunci este adorare și tawḥīd.

Încheiere

الخاتمة

Shirkul este cea mai mare formă de nedreptate. Cel Preaînalt a spus:

﴿إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

„Shirkul este o nedreptate uriașă."[95]

Coran 31:13

Iertarea lui Allah nu îl cuprinde pe cel care moare în shirk. Cel Preaînalt a spus:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

Allah nu iartă să I se facă părtași, dar iartă ceea ce este mai puțin de atât cui voiește.[96]

Coran 4:48

95 Versetul 13 din sura Luqmān.

96 Versetul 48 din sura an-Nisāʾ.

Politeistului îi este oprit Paradisul pentru totdeauna:

﴿إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ﴾

Celui care Îi face lui Allah părtași, Allah i-a oprit Paradisul, iar sălașul său este Focul.[97]

Coran 5:72

Politeistul este necurat; nu îi este îngăduit să intre în Sanctuarul lui Allah:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا﴾

O, voi care credeți! Politeiștii sunt necurați, deci să nu se mai apropie de Moscheea cea Sacră după acest an al lor![98]

Coran 9:28

97 Versetul 72 din sura al-Mā'idah.

98 Versetul 28 din sura at-Tawbah.

Viața și averea politeistului nu sunt ocrotite:

﴿فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلْأَشْهُرُ ٱلْحُرُمُ فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ
وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَٱحْصُرُوهُمْ وَٱقْعُدُوا۟ لَهُمْ كُلَّ
مَرْصَدٍ ۚ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
فَخَلُّوا۟ سَبِيلَهُمْ﴾

Când se vor fi încheiat lunile sacre, ucideți-i pe politeiști oriunde îi găsiți, prindeți-i, împresurați-i și pândiți-i în orice loc de pândă. Dar dacă se căiesc, împlinesc rugăciunea și dau zakāh, lăsați-i să meargă pe calea lor![99]

Coran 9:5

Politeistul s-a rătăcit într-o rătăcire vădită și a născocit un păcat uriaș. Politeistul a căzut de la înălțimea tawḥīdului:

﴿وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ ٱلطَّيْرُ أَوْ
تَهْوِى بِهِ ٱلرِّيحُ فِى مَكَانٍ سَحِيقٍ﴾

Cine Îi face lui Allah părtași este ca și cum ar fi căzut din cer, iar păsările l-ar fi înșfăcat ori vântul l-ar fi aruncat într-un loc îndepărtat.[100]

Coran 22:31

99 Versetul 5 din sura at-Tawbah.

100 Versetul 31 din sura al-Ḥajj.

Nu este îngăduită căsătoria cu politeistul:

﴿وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ خَيۡرٞ
مِّن مُّشۡرِكَةٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَتَّىٰ
يُؤۡمِنُواْۚ وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ﴾

Nu vă căsătoriți cu femeile politeiste până ce nu cred! O roabă credincioasă este mai bună decât o politeistă, chiar dacă vă place. Și nu le dați în căsătorie politeiștilor până ce nu cred! Un rob credincios este mai bun decât un politeist, chiar dacă vă place.[101]

Coran 2:221

Politeistului nu i se primește nicio faptă și nicio adorare a sa nu este validă:

﴿وَلَقَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ لَئِنۡ أَشۡرَكۡتَ
لَيَحۡبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾

Ție și celor de dinaintea ta li s-a revelat: „Dacă Îi vei face părtași, fapta ta va fi zadarnică și vei fi negreșit dintre cei pierduți.”[102]

Coran 39:65

101 Versetul 221 din sura al-Baqarah.

102 Versetul 65 din sura az-Zumar.

﴿وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ﴾

Dacă I-ar fi făcut părtași, ar fi devenit zadarnic tot ceea ce făceau.[103]

Coran 6:88

نعوذ بالله من الشك والشرك والكفر والنفاق وسوء
الأخلاق وسوء المنقلب في المال والأهل والولد اللهم أرنا
الحق حقا وارزقنا اتباعه وأرنا الباطل باطلا
وارزقنا اجتنابه

Căutăm adăpost la Allah de îndoială, shirk, necredință, ipocrizie, purtare rea și de un sfârșit rău în privința averii, familiei și copiilor. O, Allah! Arată-ne adevărul ca adevăr și dă-ne puterea să îl urmăm! Arată-ne falsitatea ca falsitate și dă-ne puterea să ne ferim de ea!

﴿سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَٰمٌ عَلَى
ٱلْمُرْسَلِينَ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Slavă Domnului tău, Domnul măreției, mai presus de ceea ce Îi atribuie ei! Pace asupra trimișilor! Și lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor![104]

Coran 37:180–182

103 Versetul 88 din sura al-Anʿām.

104 Versetele 180–182 din sura aṣ-Ṣāffāt.

﴿سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

Slavă Lui! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei![105]

Coran 16:1

﴿سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا﴾

Slavă Lui! El este cu mult mai presus de ceea ce spun ei![106]

Coran 17:43

وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين

Binecuvântarea lui Allah fie asupra Profetului nostru Muḥammad, a familiei sale și a tuturor Companionilor săi!

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Pacea, îndurarea și binecuvântările lui Allah fie asupra voastră!

Dr. Ṣāliḥ al-Fawzān

105 Versetul 1 din sura an-Naḥl.

106 Versetul 43 din sura al-Isrāʾ.

Glosar

tawḥīd
Recunoașterea unicității lui Allah și îndreptarea adorării numai către El.
tawḥīd ar-rubūbiyyah
Recunoașterea faptului că numai Allah creează, cârmuiește, dă viață și moarte, aduce binele și îndepărtează răul.
tawḥīd al-ulūhiyyah
Adorarea numai a lui Allah; numită și tawḥīdul adorării, al căutării și al țelului.
shirk
Asocierea cu Allah în adorare, prin îndreptarea adorării sau a unei părți din ea către altcineva.
shafāʿah
Mijlocire. Autorul explică îngăduința lui Allah pentru mijlocitor și încuviințarea Sa față de cel pentru care se mijlocește.
tawassul
Căutarea unui mijloc de apropiere de Allah. Sunt deosebite formele îngăduite de cele oprite.
al-wasīlah
Mijlocul de apropiere; în versetele explicate de autor, apropierea de Allah prin fapte bune.
walī; awliyāʾ
Apropiat al lui Allah; la plural, awliyāʾ. Autorul arată că toți credincioșii sunt apropiații lui Allah, în grade diferite potrivit credinței și faptelor lor.
fiṭrah
Firea înnăscută în care se naște omul, înaintea abaterilor aduse de educația greșită.
ghulūw
Exagerare și depășire a măsurii în preamărirea cuiva.

jāhiliyyah
Starea de neștiință religioasă și practicile ei, în opoziție cu învățătura Islamului.
kalām
Teologie întemeiată pe argumentare și dezbatere rațională.
Muṣḥaf
Exemplar scris al Coranului, cu surele în ordinea lor.
Ṣaḥīḥ; ḥasan; gharīb
Termeni de evaluare și transmitere a hadithului: autentic; bun; cu o cale de transmitere singulară într-un punct al lanțului.
ḍabb
Șopârlă de deșert, pomenită în comparația din hadithul despre urmarea popoarelor de dinainte.

Bibliografie

1. Coranul. Citatele coranice ale lucrării. Text arab: Tanzil Project, Uthmani 1.1, CC BY 3.0.
https://tanzil.net/

2. Ṣāliḥ ibn Fawzān ibn ʿAbdullāh al-Fawzān. بيان حقيقة التوحيد الذي جاءت به الرسل ودحض الشبهات التي أثيرت حوله. Universitatea Islamică Imamul Muḥammad ibn Saʿūd, Direcția culturii și publicării, seria aṭ-Ṭarīq al-mustaqīm, nr.1; Muḥarram 1408 H / septembrie 1987. Cuvânt înainte de dr. ʿAbdullāh ibn ʿAbd al-Muḥsin at-Turkī.
https://islamhouse.com/ar/books/314799/

3. Muḥammad ibn Ismāʿīl al-Bukhārī. Ṣaḥīḥ al-Bukhārī. Citat în lucrare, inclusiv prin trimiteri la Fatḥ al-Bārī.

4. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Ṣaḥīḥ Muslim. Citat în text și în notele autorului.

5. Abū Dāwūd as-Sijistānī. Sunan Abī Dāwūd. Citat în notele despre tulburări și despre invocație.

6. Muḥammad ibn ʿĪsā at-Tirmidhī. Al-Jāmiʿ / Sunan at-Tirmidhī. Cartea invocațiilor, în trimiterile autorului.

7. Ibn Mājah. Sunan Ibn Mājah. Pomenit în relatarea despre apariția adorării idolilor în comunitate.

8. Ibn Kathīr. Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm. Citat pentru explicațiile versetelor despre începutul shirkului, destin și mijlocul de apropiere.

9. Ibn Qayyim al-Jawziyyah. Ighāthat al-lahfān. Pasajele citate despre originea și formele adorării idolilor.

10. Ibn Taymiyyah. Majmūʿ fatāwā. Trimiterile autorului: 1/319, 346 și 11/529.

11. Muḥammad ʿAbduh. Risālat at-tawḥīd. Lucrare pomenită în nota autorului despre explicarea termenului „ilāh”.

Indice

adorare 2, 6, 8, 10, 11, 13, 14, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 33, 38, 44, 47, 51, 58, 62
awliyāʾ 37, 40, 43, 46
credință 1, 2, 5, 6, 11, 23, 25, 26, 27, 30, 35, 44, 50
destin 29, 34
fapte bune 44, 48, 50, 51
fiṭrah 8
Ibrāhīm 11, 20, 26, 28, 57
inovații 44, 51
îngeri 11, 27, 42, 47, 48
jāhiliyyah 1, 24
legământ 21, 51
mărturisire 13, 14, 20, 21, 22, 23, 35, 36, 37
mijlocire 2, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 51, 52, 53, 55
morminte 10, 22, 23, 24, 37, 38, 56, 58
Nūḥ 9, 10, 11, 23, 27, 28, 33, 44
oameni drepți 2, 10, 11, 37, 40, 43, 44, 46, 47, 48, 51
Paradis 35, 36, 37, 60
părinți 6, 7, 8, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30
shirk 2, 8, 9, 11, 12, 18, 20, 21, 23, 24, 29, 30, 33, 35, 37, 38, 39, 44, 47, 51, 56, 57, 58, 59, 63
stăpânire 12, 14, 15, 18, 19, 20, 41
Șayṭān 10, 11, 12, 18, 38, 39
tawassul 2, 48, 51, 53
tawḥīd 2, 4, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 57, 58, 61
vise 2, 54, 55

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

ADORAREA NUMAI A LUI ALLAH

Tawḥīdul trimișilor

Sensul mărturisirii de credință și răspunsuri la douăsprezece îndoieli.

Șāliḥ al-Fawzān explică legătura dintre stăpânirea lui Allah și adorarea numai a Lui, începutul shirkului, mijlocirea și mijloacele de apropiere de Allah, pe temeiul Coranului și al Sunnei.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro